

פרק יב: משל כבשת הרש**1. שמות כא**

(לז) **כִּי יִגְנֹב אִישׁ שׁוֹר אוֹ שֶׁה וְיִטְבְּחוּ אוֹ מְכָרוֹ חֲמִשָּׁה בְּקָר יִשְׁלַם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע צֶאֱן תַּחַת הַשֶּׁה :**

2. מלבי"ם שמ"ב יב:ה

כי בן מות האיש העושה זאת, שמצד האיש הפועל **חייב מיתה :**

3. רד"ק שמ"ב יב:א

ואמר כי בן מות הוא **דרך גוזמא** כי לא יתחייב אדם מיתה בעבור גזילה וגנבה אבל לפי שעשה דבר מכוער אמר כי בן מות הוא האיש העושה זאת

4. רד"ק שמ"ב יב:א

(א) שני אנשים - המשל הזה מבואר :
כי דוד הוא העשיר שהיו לו נשים רבות ואוריה האיש **הרש שלא היתה לו אלא אשתו זאת...**

ומה שאמר ותגדל עמו ועם בניו יחדו **אמרו כי בנים היו לו מאשה אחרת שהיתה לו ומתה**

והלך ואורח הוא היצר והלך ואורח אחד ורבוז"ל דרשוהו כן כי יצר הרע בתחילה הוא דומה להלך שעובר על איש ולא ילין עמו ואחר כך דומה לאורח שעבר על איש ולן עמו ואחר כך דומה לבעל הבית רוצה לומר שמושל על האיש ולפיכך קראו איש ויעשה לאיש הבא אליו

ודוד לא הבין כי משל הוא **ואמר כי בן מות הוא דרך גוזמא** כי לא יתחייב אדם מיתה בעבור גזילה וגנבה אבל לפי שעשה דבר מכוער אמר כי בן מות הוא האיש העושה זאת ומה שאמר ואת הכבשה ישלם ארבעתים - כפלים על משפטן - כי גנב אחד משלם ארבע צאן תחת השה **אבל זה שהוא עשיר וגנב הכבשה של הרש ראוי לקנוס אותו ולשלם כפלים** עקב אשר עשה את הדבר הזה - ועל אשר לא חמל על העני ראוי לקנוסו שישלם ד'

5. מצודת דוד שם

(א) שני אנשים - על כי רצה שדוד בעצמו יפסוק הדין על עצמו לזה אמר לו כאלו קובל לפניו על העול הנעשה בעיר ושהוא יעשה משפט וכשיפסוק הדין אז יאמר לו אתה האיש ואף כי הרבה בדברים שאין ענין להם עם דבר דוד **אולם כוונתו היתה להעלים ביותר לבל ירגיש דוד** וישמור פיו מלפסוק הדין :

6. הר"י אברבנאל

... או נאמר שבאו הדברים האלה כלם **ליפות המשל**

7. שמות כב:כד

אם כִּסְף תִּלְוָה אֶת עַמִּי אֶת הָעֲנִי עֲמֹד **לא תהיה לו כְּנֶשֶׁה** לא תשימון עליו נֶשֶׁד :

8. רש"י שמות כב:כד

לא תהיה לו כנשה - לא תתבענו **בחזקה**, אם אתה יודע שאין לו, אל תהי דומה עליו כאלו הלוינו, אלא כאילו לא הלוינו, כלומר לא תכלימהו :

9. דברים כד

(י) **כִּי תִשֶׁה בְּרַעַף מִשָּׂאת מְאוּמָה לא תבא אל ביתו** לְעֵבֶט עֵבֶטוֹ : (יא) **בְּחוּץ תַּעֲמִד וְהָאִישׁ אֲשֶׁר אֶתָּה נִשֶּׂה בוֹ יוֹצִיא אֶלֶיךָ אֶת הָעֵבוֹט הַחוּצָה :** (יב) **וְאִם אִישׁ עֲנִי הוּא לא תִשְׁכַּב בְּעֵבֶטוֹ :** (יג) **הַשֵּׁב תִּשְׁיב לוֹ אֶת הָעֵבוֹט** כָּבוֹא הַשָּׁמֶשׁ וְשָׁכַב בְּשִׁלְמָתוֹ וּבִרְכָךְ וּלְךָ תִּהְיֶה צְדָקָה לְפָנַי יְקִיץ אֶלְהִיךָ : ס